

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

26 octombrie 2016*

„Trimitere preliminară — Sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în Uniunea Europeană — Directiva 2003/87/CE — Articolul 10a — Metodă de alocare a cotelor cu titlu gratuit — Calculul factorului de corecție transectorial uniform — Decizia 2013/448/UE — Articolul 4 — Anexa II — Validitate — Aplicarea factorului de corecție transectorial uniform instalațiilor din sectoarele expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon — Stabilirea produsului de referință pentru metalul lichid — Decizia 2011/278/UE — Articolul 10 alineatul (9) — Anexa I — Validitate”

În cauza C-506/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă, Finlanda), prin decizia din 7 noiembrie 2014, primită de Curte la 12 noiembrie 2014, în procedura

Yara Suomi Oy,

Borealis Polymers Oy,

Neste Oil Oyj,

SSAB Europe Oy

împotriva

Työ- ja elinkeinoministeriö,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul J.-C. Bonichot (raportor), îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev și S. Rodin, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Yara Suomi Oy și SSAB Europe Oy, de K. Marttinen și de T. Ukkonen, asianajajat;

* Limba de procedură: finlandeza.

- pentru guvernul finlandez, de J. Heliskoski, în calitate de agent;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de K. Petersen, în calitate de agenți;
- pentru guvernul spaniol, de A. Gavela Llopis și de L. Banciella Rodríguez-Miñón, în calitate de agenți;
- pentru guvernul neerlandez, de M. Gijzen și de M. Bulterman, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de K. Mifsud-Bonnici, de I. Koskinen și de E. White, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește, pe de o parte, validitatea articolului 10 alineatul (9) primul paragraf și a articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011 de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2011, L 130, p. 1) și a anexei I la aceasta și, pe de altă parte, validitatea articolului 4 din Decizia 2013/448/UE a Comisiei din 5 septembrie 2013 privind măsurile naționale de punere în aplicare pentru alocarea tranzitorie cu titlu gratuit a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2013, L 240, p. 27) și a anexei II la aceasta.
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între patru operatori ai unor instalații care produc gaze cu efect de seră, și anume Yara Suomi Oy, Borealis Polymers Oy, Neste Oil Oyj și SSAB Europe Oy, pe de o parte, și Työ- ja elinkeinoministeriö (ministrul muncii și economiei, Finlanda), pe de altă parte, cu privire la legalitatea deciziei adoptate de acesta din urmă la data de 8 ianuarie 2014 privind alocarea unor cote de emisie (denumite în continuare „cotele”) cu titlu gratuit pentru perioada de comercializare 2013-2020, după aplicarea factorului de corecție transsectorial uniform (denumit în continuare „factorul de corecție”) prevăzut la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO 2003, L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 (JO 2009, L 140, p. 63) (denumită în continuare „Directiva 2003/87”).

Cadrul juridic

Directiva 2003/87

- 3 Articolul 3 din Directiva 2003/87 are următorul cuprins:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- (a) «cotă» înseamnă orice cotă pentru emiterea unei tone de dioxid de carbon echivalent pe parcursul unei perioade specificate, care este valabilă numai în sensul respectării cerințelor din prezenta directivă și care este transferabilă în conformitate cu dispozițiile din prezenta directivă;

[...]

- (e) «instalație» înseamnă o unitate tehnică staționară în care sunt realizate una sau mai multe dintre activitățile enumerate în anexa I și orice alte activități direct asociate care au o legătură de natură tehnică cu activitățile realizate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării;

[...]

- (t) «ardere» înseamnă orice oxidare a combustibililor, indiferent de modul în care este utilizată energia termică, electrică sau mecanică produsă prin acest proces și orice alte activități asociate, inclusiv spălarea gazelor reziduale;
- (u) «producător de energie electrică» înseamnă o instalație care, la 1 ianuarie 2005 sau după această dată, a produs energie electrică în vederea vânzării către părți terțe și care nu desfășoară nicio altă activitate enumerată în anexa I în afară de «arderea combustibililor».

- 4 Articolul 10a din Directiva 2003/87, intitulat „Norme comunitare tranzitorii privind alocarea de cote cu titlu gratuit”, prevede:

„(1) Până la 31 decembrie 2010, Comisia adoptă dispoziții integral armonizate de punere în aplicare pentru o alocare armonizată a cotelor menționate la alineatele (4), (5), (7) și (12), inclusiv orice dispoziții necesare unei aplicări armonizate a alineatului (19).

Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (3).

Măsurile menționate la primul paragraf stabilesc, în măsura posibilului, criteriile de referință *ex ante* la nivel comunitar pentru a se asigura că modalitățile de alocare încurajează tehnici eficiente din punctul de vedere al reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al ameliorării randamentului energetic, ținând seama de cele mai eficiente tehnici, de produse de substituție, de procese alternative de producție, de cogenerarea cu un randament ridicat, de recuperarea gazelor reziduale în mod eficient din punct de vedere energetic, de utilizarea biomasei și de captarea și stocarea CO₂ în locurile în care există astfel de instalații, fără să se stimuleze creșterea nivelului emisiilor. Sunt interzise alocările cu titlu gratuit pentru producția de energie electrică, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 10c și a energiei electrice produse din gaze reziduale.

Pentru fiecare sector și subsector, în principiu, criteriile de referință sunt calculate mai degrabă pentru produsul finit și nu pentru materiile prime, astfel încât să se maximizeze reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și eficiența energetică pe parcursul fiecărui proces de producție din sectorul sau subsectorul în cauză.

La definirea principiilor de stabilire a criteriilor de referință *ex ante* pentru fiecare sector și subsector, Comisia consultă părțile interesate, inclusiv sectoarele și subsectoarele în cauză.

[...]

(2) Pentru definirea principiilor de stabilire a criteriilor de referință pentru fiecare sector sau subsector, punctul de plecare îl reprezintă performanța medie a 10 % dintre cele mai eficiente instalații dintr-un sector sau subsector comunitar între 2007 și 2008. Comisia consultă persoanele interesate, inclusiv sectoarele și subsectoarele vizate.

Pentru stabilirea criteriilor de referință *ex ante*, regulamentele adoptate în temeiul articolelor 14 și 15 prevăd norme armonizate de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră care rezultă din procesul de producție.

(3) Sub rezerva dispozițiilor alineatelor (4) și (8) și fără a aduce atingere articolului 10c, se interzice alocarea de cote cu titlu gratuit pentru producătorii de energie electrică, pentru instalațiile de captare de CO₂, conductele de transport de CO₂ sau siturile de stocare a CO₂.

(4) În ceea ce privește producerea de căldură sau răcirea, cotele cu titlu gratuit se alocă pentru sistemele de încălzire centralizată, precum și pentru instalațiile de cogenerare cu randament ridicat, definite de Directiva 2004/8/CE, pentru o cerere justificată din punct de vedere economic. În fiecare an ulterior anului 2013, cantitatea totală a cotelor alocate acestor instalații pentru producția de energie termică se ajustează cu factorul linear menționat la articolul 9.

(5) Cantitatea anuală maximă de cote utilizată ca bază pentru calcularea cotelor alocate instalațiilor care nu intră sub incidența alineatului (3) și care nu sunt nou-intrate nu depășește suma reprezentată de:

- (a) cantitatea totală anuală la nivel comunitar calculată în conformitate cu articolul 9 înmulțită cu ponderea emisiilor provenite de la instalațiile care nu intră sub incidența alineatului (3) din totalul emisiilor medii verificate în perioada 2005-2007 provenite de la instalațiile incluse în sistemul comunitar în perioada 2008-2012; și
- (b) totalul mediei emisiilor anuale verificate ale instalațiilor în 2005-2007, care au fost incluse în sistemul comunitar doar începând cu 2013 și care nu intră sub incidența alineatului (3), ajustat cu factorul linear menționat la articolul 9.

Dacă este cazul, se aplică un factor de corecție transsectorial uniform.

[...]

(11) Sub rezerva dispozițiilor articolului 10b, cantitatea de cote alocate cu titlu gratuit în temeiul alineatelor (4)-(7) din prezentul articol în 2013 este de 80 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile menționate la alineatul (1). Ulterior, alocarea de cote cu titlu gratuit scade în fiecare an cu aceeași cantitate, până la 30 % alocări gratuite în 2020, cu scopul de a se suprima alocările cu titlu gratuit în 2027.

(12) Sub rezerva articolului 10b, în 2013 și în fiecare an ulterior până în 2020, instalațiilor din sectoarele sau subsectoarele expuse la un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon li se atribuie, în conformitate cu alineatul (1), cote cu titlu gratuit la un nivel de 100 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile prevăzute la alineatul (1).

[...]”

Decizia 2011/278

- 5 Considerentul (8) al Deciziei 2011/278 este redactat în termenii următori:

„Pentru determinarea valorilor de referință, Comisia a utilizat ca punct de plecare media aritmetică a performanțelor în materie de gaze cu efect de seră a primelor 10 % dintre cele mai eficiente instalații în ceea ce privește gazele cu efect de seră în 2007 și 2008, pentru care au fost colectate date. În plus, în conformitate cu articolul 10a alineatul (1) din Directiva 2003/87/CE, în cazul tuturor sectoarelor pentru care în anexa I este prevăzut un produs de referință, Comisia a analizat, pe baza informațiilor

suplimentare primite din mai multe surse și a unui studiu dedicat, care a examinat cele mai eficiente tehnici și potențiale de reducere la nivel european și internațional, dacă aceste puncte de plecare reflectă în măsură suficientă cele mai eficiente tehnici, produsele de substituție, procesele alternative de producție, cogenerarea cu randament ridicat, recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale, utilizarea biomasei și captarea și stocarea dioxidului de carbon, atunci când aceste facilități sunt disponibile. Datele utilizate pentru determinarea valorilor de referință au fost colectate dintr-o gamă largă de surse, pentru a acoperi un număr maxim de instalații producătoare, în anii 2007 și 2008, ale unui produs inclus într-un produs de referință. Mai întâi, datele privind performanțele în materie de gaze cu efect de seră ale instalațiilor incluse în [...] Sistemul de comercializare a emisiilor [...], producătoare de produse incluse într-un produs de referință, au fost colectate de către sau în numele asociațiilor de sector europene respective, pe baza unor norme definite, respectiv a așa-numitelor «caiete de norme ale sectorului». Comisia a furnizat, ca referință pentru aceste caiete de norme, orientări cu privire la criteriile de calitate și de verificare ale datelor instalațiilor [sistemului comun de comercializare a cotelor de emisie] din UE, necesare pentru determinarea criteriilor de referință. Ulterior, pentru a completa datele colectate de asociațiile de sector europene, consultanții au colectat, în numele Comisiei Europene, date din instalații neincluse în datele sectorului, iar autoritățile competente din statele membre au furnizat, de asemenea, date și analize.”

6 Considerentul (11) al deciziei menționate enunță:

„În cazurile în care nu au fost disponibile date sau date colectate în conformitate cu metodologia de calcul al valorilor de referință, pentru calculul acestora au fost utilizate informațiile referitoare la nivelurile actuale de emisie și de consum și la cele mai eficiente tehnici, extrase în principal din Documentele de Referință privind Cele Mai Bune Tehnici Disponibile (Reference Documents on Best Available Techniques – BREF) stabilite în conformitate cu Directiva 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării [(JO 2008, L 24, p. 8)]. În special, ca urmare a lipsei datelor privind tratarea gazelor reziduale, exporturile de căldură și producția de energie electrică, valorile pentru produsele de referință cocs și metal lichid au rezultat din calculul emisiilor directe și indirecte bazat pe informațiile privind fluxurile de energie respective, stabilite de BREF corespunzătoare, și din factorii de emisie implicați stabiliți prin Decizia 2007/589/CE a Comisiei din 18 iulie 2007 de stabilire a unor orientări privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu [Directiva 2003/87 (JO 2007, L 229, p. 1)]. [...]”

7 Considerentul (32) al deciziei menționate are următorul cuprins:

„De asemenea, este oportun ca produsele de referință să țină seama de recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale și de emisiile rezultate din utilizarea acestor gaze. În acest scop, la determinarea valorilor de referință pentru produse în a căror producție se generează gaze reziduale, s-a ținut seama, în mare măsură, de conținutul de carbon al acestor gaze. [...]”

8 Articolul 10 din Decizia 2011/278, intitulat „Alocarea la nivelul instalației”, prevede:

„(1) Pe baza datelor colectate în conformitate cu articolul 7, statele membre calculează în fiecare an numărul de cote de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate de pe teritoriul lor începând din 2013, în conformitate cu alineatele (2)-(8).

(2) În acest scop, statele membre determină mai întâi numărul anual preliminar de cote de emisii alocate cu titlu gratuit, pentru fiecare subinstalație separat [...]:

[...]

(4) În vederea aplicării articolului 10a alineatul (11) din Directiva 2003/87/CE, factorii menționați în anexa IV se aplică numărului anual preliminar de cote de emisii alocate cu titlu gratuit, determinat pentru fiecare subinstalație în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol pentru anul respectiv, dacă procesele din aceste subinstalații deservesc sectoare sau subsectoare care nu sunt considerate a fi expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon stabilit de Decizia 2010/2/UE [a Comisiei din 24 decembrie 2009 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a unei liste a sectoarelor și subsectoarelor considerate a fi expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon (JO 2010, L 1, p. 10)].

Dacă procesele din aceste subinstalații deservesc sectoare sau subsectoare considerate a fi expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon stabilit de Decizia 2010/2/UE, factorul care trebuie aplicat pentru anii 2013 și 2014 este 1. Sectoarele sau subsectoarele pentru care factorul pentru anii 2015-2020 este 1 sunt determinate în conformitate cu articolul 10a alineatul (13) din Directiva 2003/87/CE.

[...]

(7) Cantitatea anuală totală preliminară a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații este suma tuturor numerelor anuale preliminare de cote de emisii alocate cu titlu gratuit subinstalațiilor, calculate în conformitate cu alineatele (2), (3), (4), (5) și (6).

[...]

(9) Cantitatea anuală totală finală a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate, cu excepția instalațiilor prevăzute la articolul 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE, este cantitatea anuală totală preliminară a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații, determinată în conformitate cu alineatul (7), înmulțită cu factorul de corecție transsectorial determinat în conformitate cu articolul 15 alineatul (3).

Pentru instalațiile prevăzute la articolul 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE care sunt eligibile pentru alocarea cotelor de emisii cu titlu gratuit, cantitatea anuală totală finală a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit corespunde cantității anuale totale preliminare a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații, determinată în conformitate cu alineatul (7), ajustată anual cu factorul linear menționat la articolul 10a alineatul (4) din Directiva 2003/87/CE utilizând ca referință cantitatea anuală totală preliminară a [cotelor] alocate cu titlu gratuit instalației respective pentru anul 2013.”

9 Articolul 15 din Decizia 2011/278 prevede:

„(1) În conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din Directiva 2003/87/CE, statele membre transmit Comisiei, până la 30 septembrie 2011, o listă a instalațiilor de pe teritoriul lor care intră sub incidența Directivei 2003/87/CE, în care includ instalațiile identificate în conformitate cu articolul 5, utilizând un model electronic furnizat de Comisie.

[...]

(3) La primirea listei menționate la alineatul (1) din prezentul articol, Comisia evaluează includerea fiecărei instalații în listă, precum și cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit.

După notificarea de către toate statele membre a cantităților anuale totale preliminare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit în perioada 2013-2020, Comisia determină factorul de corecție transsectorial uniform menționat la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87/CE. Acesta este determinat prin compararea sumei cantităților anuale totale preliminare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalațiilor care nu sunt producătoare de energie electrică în fiecare an al perioadei

2013-2020, fără aplicarea factorilor menționați în anexa VI, cu cantitatea anuală a cotelor calculată în conformitate cu articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87/CE pentru instalațiile care nu sunt producătoare de energie electrică sau nou-intrate, ținând seama de partea corespunzătoare din cantitatea anuală totală la nivelul Uniunii, determinată în conformitate cu articolul 9 din directiva menționată, și de cantitatea corespunzătoare de emisii care sunt incluse în sistemul Uniunii numai începând din 2013.

(4) Dacă Comisia nu respinge înscrierea unei instalații pe această listă și nici cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalației respective, statul membru în cauză poate determina cantitatea anuală finală a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit în perioada 2013-2020 în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) din prezenta decizie.

[...]"

- 10 Anexa VI la Decizia 2011/278, intitulată „Factorul care garantează implementarea sistemului tranzitoriu ce conduce la scăderea alocărilor cu titlu gratuit în conformitate cu articolul 10a alineatul (11) din Directiva 2003/87/CE”, prevede:

„Anul	Valoarea factorului
2013	0,8000
2014	0,7286
2015	0,6571
2016	0,5857
2017	0,5143
2018	0,4429
2019	0,3714
2020	0,3000”

Decizia 2013/448

- 11 Considerentul (22) al Deciziei 2013/448 este redactat în termenii următori:

„Articolul 10a alineatul (5) din Directiva [2003/87] limitează cantitatea anuală maximă de cote utilizată ca bază pentru calcularea cotelor alocate cu titlu gratuit instalațiilor care nu intră sub incidența articolului 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE. Această limită este compusă din două elemente, indicate la articolul 10a alineatul (5) literele (a) și (b) din Directiva [2003/87], fiecare dintre acestea fiind determinat de Comisie pe baza cantităților stabilite în temeiul articolelor 9 și 9a din Directiva 2003/87/CE, a datelor disponibile public în registrul Uniunii și a informațiilor furnizate de statele membre, în special în ceea ce privește procentajul de emisii generate de producătorii de energie electrică și de alte instalații care nu sunt eligibile pentru alocarea cu titlu gratuit menționată la articolul 10a alineatul (3) din Directiva [2003/87] [...]"

- 12 Considerentul (25) al deciziei menționate enunță:

„Limita prevăzută de articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87/CE este de 809 315 756 de cote în 2013. Pentru a [determina] această limită, Comisia a colectat mai întâi informații din partea statelor membre [ale Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS)] și ale țărilor [membre ale Spațiului Economic European (SEE)] stabilind dacă instalațiile se califică drept producători de energie electrică sau alte categorii de instalații care intră sub incidența articolului 10a alineatul (3) din Directiva

2003/87/CE. În continuare, Comisia a determinat cota de emisii din perioada 2005-2007 corespunzând instalațiilor care nu intrau sub incidența dispoziției menționate anterior, dar au fost incluse în [sistemul de comercializare a cotelor al Uniunii Europene (EU ETS)] în perioada 2008-2012. Comisia a aplicat apoi această proporție de 34,78289436 % cantității determinate pe baza articolului 9 din Directiva 2003/87/CE (1 976 784 044 de cote) [...]"

13 Articolul 4 din Decizia 2013/448 prevede:

„Factorul de corecție transsectorial uniform menționat la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87/CE și determinat în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278/UE este prevăzut în anexa II la prezenta decizie.”

14 Anexa II la Decizia 2013/448 prevede:

„Anul	Factor de corecție transsectorial
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 15 Prin decizia din 8 ianuarie 2014, ministrul muncii și economiei a determinat cantitatea definitivă de cote care trebuie alocate cu titlu gratuit pentru perioada de comercializare 2013-2020. În acest scop, el s-a întemeiat pe criteriile de referință stabilite prin Decizia 2011/278 și a aplicat factorul de corecție astfel cum a fost stabilit la articolul 4 din Decizia 2013/448 și în anexa II la aceasta.
- 16 Decizia de alocare din 8 ianuarie 2014 a fost atacată de patru operatori de instalații care emit gaze cu efect de seră, și anume Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil și SSAB Europe, la Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă, Finlanda). În susținerea acțiunilor formulate, acești operatori au invocat mai multe motive întemeiate pe erori de drept care afectează Deciziile 2011/278 și 2013/448.
- 17 Aceștia susțin printre altele că Decizia 2013/448 este nelegală în măsura în care stabilește factorul de corecție. În plus, aplicarea factorului de corecție sectoarelor expuse unui risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon ar fi contrară Directivei 2003/87. La rândul său, Decizia 2011/278 ar fi afectată de nelegalitate în măsura în care ar fi stabilit criteriul de referință pentru metalul lichid cu nerespectarea cerințelor Directivei 2003/87.
- 18 Instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la legalitatea Deciziei 2013/448. Pe lângă eventuala încălcare a normelor de procedură cu ocazia adoptării sale, această decizie ar fi afectată de mai multe neregularități în măsura în care stabilește factorul de corecție în aplicarea articolului 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87. Astfel, Comisia ar fi utilizat, pe de o parte, date incomplete și, pe de altă parte, ar fi omis să țină seama de anumite emisii aferente producției de căldură și de energie electrică, printre altele prin cogenerare și prin arderea gazelor reziduale.

- 19 În ceea ce privește instalațiile din sectoarele sau subsectoarele care sunt expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, din articolul 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87 ar rezulta că acestea trebuie să beneficieze de o cantitate de cote gratuite care corespunde cu 100 % din cantitatea stabilită conform deciziilor Comisiei. Cu toate acestea, instalațiile menționate nu ar beneficia de 100 % din cote întrucât factorul de corecție se aplică și cantității de cote care trebuie să le fie alocată.
- 20 În plus, instanța de trimitere subliniază că în una dintre acțiunile cu care este sesizată se susține că, stabilind criteriul de referință pentru metalul lichid în Decizia 2011/278, Comisia nu ar fi ținut seama de conținutul real de carbon al gazelor reziduale, ci ar fi asimilat în mod greșit gazele reziduale cu gazele naturale. Această asimilare nu ar încuraja recurgerea la măsuri precum cogenerarea sau recuperarea eficientă a gazelor reziduale. În plus, acest criteriu de referință nu ar fi fost stabilit pe baza datelor pe care sectorul industrial le-a transmis Comisiei, ci, în mod eronat, pe baza documentelor de referință referitoare la cele mai bune tehnici disponibile în sensul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO 2010, L 334, p. 17).
- 21 În lumina acestor considerații, Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Decizia 2013/448/UE a Comisiei, în măsura în care este întemeiată pe articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87 privind comercializarea cotelor, este nevalidă și contrară articolului 23 alineatul (3) din aceeași directivă, întrucât nu a fost adoptată potrivit procedurii de reglementare cu control prevăzute la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE a Consiliului [din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei (JO 1999, L 184, p. 23, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 159),] și la articolul 12 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011 [al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO 2011, L 55, p. 13)]? În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, nu mai este necesar să se răspundă la celelalte întrebări.
- 2) Decizia 2013/448/UE a Comisiei este contrară articolului 10a alineatul (5) litera (a) din Directiva [2003/87] în măsura în care, la stabilirea plafonului emisiilor industriale, Comisia nu a luat în considerare
- o parte dintre emisiile verificate în perioada 2005-2007, provenite din activitățile și de la instalațiile incluse în domeniul de aplicare al directivei pentru perioada 2008-2012, în cazul cărora în perioada 2005-2007 nu exista însă obligația de verificare și care astfel nu au fost înregistrate în sistemul CITL [registru comunitar independent de tranzacții, Community Independent Transaction Log];
  - activități noi care au fost incluse în domeniul de aplicare al Directivei privind comercializarea cotelor pentru perioadele 2008-2012 și 2013-2020, în măsura în care între anii 2005-2007 acestea nu au fost incluse în domeniul de aplicare al directivei menționate, iar aceste activități noi se efectuează în cadrul unor instalații care între anii 2005-2007 erau deja incluse în domeniul de aplicare al directivei;
  - emisiile instalațiilor dezafectate înainte de data de 30 iunie 2011, în pofida faptului că emisiile acestor instalații au fost verificate efectiv în perioada 2005-2007 și de asemenea, parțial, în perioada 2008-2012?

În situația unui răspuns afirmativ la cel puțin unul dintre punctele a)-c) ale celei de a doua întrebări, Decizia 2013/448/UE este nevalidă în măsura în care se referă la [factorul de corecție] și, prin urmare, nu trebuie aplicată?

- 3) Decizia 2013/448 este nevalidă și încalcă articolul 10a alineatul (5) din Directiva [2003/87] și obiectivele acesteia, având în vedere că, la calculul plafonului emisiilor industriale în sensul articolului 10a alineatul (5) literele (a) și (b) din directiva menționată, nu ia în considerare emisiile provenite din (i) producția de energie electrică din gaze reziduale în instalații care intră sub incidența anexei I la directivă, care nu sunt «producători de energie electrică», și din (ii) producția de căldură în instalații care intră sub incidența anexei I la Directiva [2003/87], care nu sunt «producători de energie electrică» și cărora le pot fi alocate cote de emisie cu titlu gratuit potrivit dispozițiilor articolului 10a alineatele (1)-(4) din această directivă, precum și potrivit Deciziei 2011/278?
- 4) Decizia 2013/448 este nevalidă și încalcă articolul 3 literele (e) și (u) din Directiva [2003/87], fie considerate ca atare, fie coroborate cu articolul 10a alineatul (5) [din Directiva 2003/87], pentru motivul că, la calculul plafonului emisiilor industriale în conformitate cu articolul 10a alineatul (5) din această directivă, nu ia în considerare emisiile menționate în a treia întrebare?
- 5) Decizia 2013/448 încalcă articolul 10a alineatul (12) din Directiva [2003/87] în măsura în care [factorul de corecție] a fost extins asupra unui sector în care există un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon astfel cum este definit în Decizia 2010/2/UE?
- 6) Decizia 2011/278 încalcă articolul 10a alineatul (1) din Directiva [2003/87] în măsura în care dispozițiile adoptate de Comisie pentru stabilirea criteriilor de referință ar trebui să țină seama de stimulente pentru recurgerea la tehnologii eficiente din punct de vedere energetic, la cele mai eficiente tehnici, la cogenerarea cu un randament ridicat și la recuperarea gazelor reziduale într-un mod eficient din punct de vedere energetic?
- 7) Decizia 2011/278 încalcă articolul 10a alineatul (2) din Directiva [2003/87] în măsura în care principiile care guvernează criteriile de referință ar trebui să fie întemeiate pe performanța medie a 10 % din cele mai eficiente instalații din sectorul de activitate respectiv?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la validitatea articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278

Cu privire la a treia și la a patra întrebare

- 22 Prin intermediul celei de a treia și al celei de a patra întrebări, care trebuie analizate împreună și în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la validitatea Deciziei 2013/448 în măsura în care, la stabilirea factorului de corecție, emisiile provenite din instalațiile care intră sub incidența anexei I la Directiva 2003/87 care nu sunt producători de energie electrică nu au fost incluse în cantitatea anuală maximă de cote în sensul articolului 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87 (denumită în continuare „cantitatea anuală maximă de cote”) în măsura în care aceste emisii provin, pe de o parte, din arderea gazelor reziduale în scopul producerii de energie electrică și, pe de altă parte, din producția de căldură prin cogenerare.
- 23 Din articolul 3 litera (u) din Directiva 2003/87 reiese că o instalație care produce energie electrică în vederea vânzării către părți terțe și care nu desfășoară nicio altă activitate enumerată în anexa I la această directivă în afară de arderea combustibililor trebuie să fie calificată drept „producător de energie electrică”.

- 24 În măsura în care gazele reziduale au fost arse de producători de energie electrică, emisiile corespunzătoare nu au fost luate în considerare pentru determinarea cantității anuale maxime de cote (Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 74).
- 25 De asemenea, din articolul 10a alineatele (3) și (5) din Directiva 2003/87 rezultă că emisiile generate de producția de căldură prin cogenerare nu au fost luate în considerare în scopul determinării cantității anuale maxime de cote în măsura în care provin de la producătorii de energie electrică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 75).
- 26 Astfel, articolul 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278, adoptată pentru punerea în aplicare a articolului 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87, nu permite luarea în considerare a emisiilor producătorilor de energie electrică la stabilirea cantității anuale maxime de cote (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 68).
- 27 În schimb, din dispozițiile Directivei 2003/87 coroborate cu cele ale Deciziei 2011/278 nu reiese că, la stabilirea cantității anuale maxime de cote, Comisia ar fi exclus alte emisii decât pe cele imputabile producătorilor de energie electrică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctele 67, 70 și 72-76), aspect pe care îl confirmă considerentele (22) și (25) ale Deciziei 2013/448. În special, din acestea din urmă reiese că Comisia a colectat informații de la statele membre și de la țările AELS care participă la SEE pentru a ști dacă instalațiile puteau fi considerate producători de energie electrică sau alte instalații care intră sub incidența articolului 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE.
- 28 Rezultă că a treia și a patra întrebare adresate de instanța de trimitere se bazează pe o premisă incorectă. Astfel, nici din dispozițiile Directivei 2003/87 coroborate cu cele ale Deciziei 2011/278, nici din Decizia 2013/448 nu reiese că, la stabilirea cantității anuale maxime de cote, Comisia ar fi exclus alte emisii decât pe cele imputabile producătorilor de energie electrică.
- 29 Totuși, trebuie amintit că, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. De asemenea, Curtea poate fi determinată să ia în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în întrebarea sa (Hotărârea din 11 februarie 2015, Marktgemeinde Straßwalchen și alții, C-531/13, EU:C:2015:79, punctul 37).
- 30 Având în vedere considerațiile prezentate la punctele 23-28 din prezenta hotărâre, a treia și a patra întrebare preliminară trebuie să fie înțelese în sensul că instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la validitatea articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278 în măsura în care această dispoziție exclude luarea în considerare a emisiilor producătorilor de energie electrică pentru stabilirea cantității anuale maxime de cote.
- 31 În această privință, trebuie subliniat că, în Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311), Curtea a fost chemată să statueze cu privire la o întrebare identică în substanță, iar răspunsul oferit de această hotărâre poate fi transpus pe deplin în prezenta cauză.
- 32 Curtea a statuat în această hotărâre că, prin faptul că nu permite luarea în considerare a emisiilor producătorilor de energie electrică la stabilirea cantității anuale maxime de cote, articolul 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278 este conform cu modul de redactare a articolului 10a alineatul (5)

din Directiva 2003/87 coroborat cu alineatul (3) al aceluiași articol (a se vedea Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 68).

- 33 Această interpretare este de asemenea conformă cu economia Directivei 2003/87, precum și cu obiectivele pe care aceasta le urmărește (Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 69).
- 34 În aceste condiții, pentru motive identice cu cele enunțate la punctele 62-83 din Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311), examinarea celei de a treia și a celei de a patra întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278.

Cu privire la validitatea anexei I la Decizia 2011/278

Cu privire la a șasea și la a șaptea întrebare

- 35 Prin intermediul celei de a șasea și al celei de a șaptea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la validitatea anexei I la Decizia 2011/278 în măsura în care produsul de referință pentru metalul lichid ar fi fost stabilit cu nerespectarea cerințelor care decurg din articolul 10a alineatele (1) și (2) din Directiva 2003/87.
- 36 SSAB Europe consideră că din aceste dispoziții reiese că criteriile de referință trebuie să fie stabilite pe baza performanței a 10 % dintre cele mai eficiente instalații din sectorul vizat de criteriul de referință. Cu ocazia punerii în aplicare a acestei reguli, Comisia ar fi considerat, în mod eronat, că gazele reziduale degajate în cursul producției de metal lichid s-ar putea substitui drept combustibil gazelor naturale utilizate în același proces. În plus, criteriul de referință stabilit de Comisie nu ar încuraja nici cogenerarea sau recuperarea eficientă a gazelor reziduale, având în vedere că ar reduce avantajele pentru operatorii care recurg la aceste procedee.
- 37 În această privință trebuie subliniat că Comisia dispune de o largă putere de apreciere pentru a determina criteriile de referință pentru fiecare sector sau subsector în aplicarea articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87. Astfel, respectivul exercițiu implică luarea de către aceasta a unor decizii, precum și efectuarea unor aprecieri tehnice și economice complexe. Numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în acest domeniu poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 45).
- 38 Reiese din considerentul (8) al Deciziei 2011/278 că, pentru determinarea criteriilor de referință, Comisia a utilizat ca punct de plecare media aritmetică a performanțelor în materia emisiilor de gaze cu efect de seră a 10 % dintre cele mai eficiente instalații în această privință în cursul anilor 2007 și 2008, pentru care au fost colectate date. Ea a verificat că această bază de plecare reflecta suficient cele mai eficiente tehnici, produsele de substituție, procesele alternative de producție, cogenerarea cu un randament ridicat, recuperarea gazelor reziduale în mod eficient din punct de vedere energetic, utilizarea biomasei și captarea și stocarea dioxidului de carbon în locurile în care există astfel de instalații. Ulterior, Comisia a completat aceste date recurgând printre altele la datele colectate de către sau în numele asociațiilor de sector europene respective, pe baza unor norme definite conținute în caiete de norme ale sectorului. Comisia a furnizat, ca referință pentru aceste caiete de norme, orientări cu privire la criteriile de calitate și de verificare (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 46).

- 39 În plus, din considerentul (11) al Deciziei 2011/278 reiese că, în cazurile în care nu au fost disponibile date sau date colectate în conformitate cu metodologia de calcul al valorilor de referință, pentru calculul acestora au fost utilizate informațiile referitoare la nivelurile actuale de emisie și de consum și la cele mai eficiente tehnici, extrase în principal din Documentele de Referință privind Cele Mai Bune Tehnici Disponibile (Reference Documents on Best Available Techniques – BREF) stabilite în conformitate cu Directiva 2008/1. În special, ca urmare a lipsei datelor privind tratarea gazelor reziduale, exporturile de căldură și producția de energie electrică, valorile pentru produsele de referință cocs și metal lichid au rezultat din calculul emisiilor directe și indirecte bazat pe informațiile privind fluxurile de energie respective, stabilite de BREF corespunzătoare, și din factorii de emisie impliciti stabiliți prin Decizia 2007/589 (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 47).
- 40 În ceea ce privește gazele reziduale generate cu ocazia producției de metal lichid, din considerentul (32) al Deciziei 2011/278 reiese că produsele de referință țin seama de recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale și de emisiile aferente utilizării acestor gaze. În acest scop, la determinarea valorilor de referință pentru produse în a căror fabricație se generează gaze reziduale, s-a ținut seama în mare măsură de conținutul de carbon al acestor gaze (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 48).
- 41 În aceste împrejurări, nu rezultă că, stabilind criteriile de referință în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87, Comisia și-ar fi depășit limitele puterii de apreciere (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 49).
- 42 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că examinarea celei de a șasea și a celei de a șaptea întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea anexei I la Decizia 2011/278.

Cu privire la validitatea articolului 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278

Cu privire la a cincea întrebare

- 43 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la validitatea Deciziei 2013/448 în măsura în care factorul de corecție a fost extins la un sector expus unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.
- 44 Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil și SSAB Europe susțin că aplicarea factorului de corecție împiedică instalațiile care aparțin unui sector expus unor riscuri de relocare a emisiilor de dioxid de carbon să primească 100 % din cotele de care au nevoie. Aplicând acest factor sectoarelor expuse unui risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, Comisia ar fi modificat elemente esențiale ale Directivei 2003/87 într-un sens contrar celui al articolului 10a alineatul (12) din această directivă.
- 45 După cum s-a amintit la punctul 29 din prezenta hotărâre, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate și să ia în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în întrebarea sa.
- 46 În această privință, trebuie subliniat că, în temeiul articolului 10a alineatul (11) din Directiva 2003/87, cantitatea de cote alocate cu titlu gratuit pentru anul 2013, potrivit alineatelor (4)-(7) ale acestui articol, corespunde cu 80 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile vizate la alineatul (1) al articolului menționat. Ulterior, alocarea de cote cu titlu gratuit scade în fiecare an cu aceeași cantitate, până la 30 % alocări gratuite în 2020, cu scopul de a se suprima alocările cu titlu gratuit în 2027.

- 47 Articolul 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87 prevede o excepție de la această regulă. Astfel, pentru anul 2013 și în fiecare an ulterior până în anul 2020, instalațiilor din sectoarele sau subsectoarele expuse la un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon li se atribuie, în conformitate cu articolul 10a alineatul (1) din această directivă, cote cu titlu gratuit la un nivel de 100 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile prevăzute la alineatul (1) al acestui articol.
- 48 Pentru a pune în aplicare alineatele (11) și (12) ale articolului 10a din Directiva 2003/87, Comisia a prevăzut, la articolul 10 alineatul (4) din Decizia 2011/278, două reguli distincte, pe de o parte, pentru instalațiile din sectoarele care sunt expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon și, pe de altă parte, pentru cele care aparțin sectoarelor care nu sunt expuse unui astfel de risc. În ceea ce le privește pe cele din urmă, din cuprinsul primului paragraf al acestei dispoziții rezultă că, în scopul aplicării articolului 10a alineatul (11) din Directiva 2003/87, factorii indicați în anexa VI sunt aplicați numărului anual preliminar de cote alocate cu titlu gratuit. Astfel, pentru anul 2013 trebuie să se aplice un factor de 0,8, care scade ulterior anual, pentru a atinge valoarea de 0,3 în anul 2020. În ceea ce privește instalațiile din sectoarele sau din subsectoarele considerate ca fiind expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, din articolul 10 alineatul (4) al doilea paragraf din Decizia 2011/278 rezultă că factorul care trebuie aplicat numărului anual preliminar de cote alocate cu titlu gratuit este egal cu 1.
- 49 În ceea ce privește factorul de corecție, deși este adevărat că este stabilit la articolul 4 din Decizia 2013/448 și în anexa II la aceasta, modalitățile aplicării acestuia au fost determinate de Comisie la articolul 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278.
- 50 În temeiul acestei din urmă dispoziții, cantitatea anuală totală finală a cotelor alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate, cu excepția instalațiilor prevăzute la articolul 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87, este cantitatea anuală totală preliminară a cotelor alocate cu titlu gratuit, determinată în conformitate cu articolul 10 alineatul (7) din Decizia 2011/278, înmulțită cu factorul de corecție definit în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din aceeași decizie. Aplicarea factorului de corecție este prevăzută, așadar, fără nicio distincție între instalațiile din sectoarele care sunt expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon și cele care aparțin sectoarelor care nu sunt expuse unui astfel de risc.
- 51 Rezultă că, prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la validitatea articolului 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278 în măsura în care această dispoziție prevede aplicarea factorului de corecție cantității de cote alocate cu titlu preliminar tuturor instalațiilor care nu intră sub incidența articolului 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87, fără a scuti instalațiile din sectoarele sau din subsectoarele care sunt expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.
- 52 Din însuși modul de redactare a articolului 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87 reiese că, pentru a stabili cantitatea definitivă de cote care urmează să fie alocate cu titlu gratuit instalațiilor din sectoarele sau din subsectoarele considerate ca fiind expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, trebuie să se stabilească volumul cotelor care corespunde unui procent de „100 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile prevăzute la alineatul (1) [al acestui articol]”.
- 53 În temeiul acestei din urmă prevederi, Comisia adoptă dispoziții integral armonizate de punere în aplicare pentru o alocare armonizată a cotelor menționate la alineatele (4), (5), (7) și (12) ale articolului 10a din Directiva 2003/87, inclusiv orice dispoziții necesare unei aplicări armonizate a alineatului (19) al acestui articol. Printre măsurile menționate la alineatul (1) al articolului menționat figurează, așadar, aplicarea factorului de corecție astfel cum este prevăzută la alineatul (5) al aceluiași articol.

- 54 O interpretare a articolului 10a alineatele (1) și (12) din Directiva 2003/87 care ar exclude aplicarea factorului de corecție ar fi contrară nu doar textului acestor dispoziții, ci și economiei generale a acestei directive. Astfel, la fel ca alineatul (12) al articolului menționat, alineatul (11) al acestuia, care prevede că, în principiu, volumul cotelor gratuite este redus gradual, se referă de asemenea la „cantitatea [de cote] stabilită în conformitate cu măsurile menționate la alineatul (1) al acestui articol”. Din acest motiv, în cazul în care măsurile menționate nu ar conține factorul de corecție, acesta nu ar putea fi aplicat nici instalațiilor din sectoarele și din subsectoarele care sunt expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, nici instalațiilor din sectoarele care nu sunt expuse unui astfel de risc.
- 55 Prin urmare, în mod întemeiat Comisia nu a scutit, la articolul 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278, instalațiile din sectoarele sau din subsectoarele considerate ca fiind expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon de la aplicarea factorului de corecție.
- 56 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că examinarea celei de a cincea întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278.

Cu privire la validitatea articolului 4 din Decizia 2013/448 și a anexei II la aceasta

Cu privire la prima și la a doua întrebare

- 57 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la validitatea articolului 4 din Decizia 2013/448 și a anexei II la aceasta, care stabilesc factorul de corecție.
- 58 În această privință, trebuie subliniat că Curtea a hotărât deja că, întrucât Comisia nu a determinat cantitatea anuală maximă de cote în conformitate cu cerințele de la articolul 10a alineatul (5) primul paragraf litera (b) din Directiva 2003/87, factorul de corecție stabilit la articolul 4 din Decizia 2013/448 și în anexa II la aceasta este de asemenea contrar dispoziției menționate (Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 98).
- 59 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare adresată că articolul 4 din Decizia 2013/448 și anexa II la aceasta, care stabilesc factorul de corecție, sunt nevalide (Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311, punctul 99).

Cu privire la limitarea efectelor în timp

- 60 Din cuprinsul punctului 111 din Hotărârea din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311), reiese că Curtea a limitat în timp efectele declarării nevalidității articolului 4 din Decizia 2013/448 și a anexei II la aceasta, astfel încât, pe de o parte, această declarație să nu producă efecte decât la încheierea unei perioade de zece luni începând de la data pronunțării respectivei hotărâri, pentru a permite Comisiei să adopte măsurile necesare și, pe de altă parte, măsurile adoptate până la această încheiere în temeiul dispozițiilor invalidate să nu poată fi repuse în discuție.

Cu privire la cheltuielile de judecată

⁶¹ Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

- 1) Examinarea celei de a treia și a celei de a patra întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011 de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului.**
- 2) Examinarea celei de a șasea și a celei de a șaptea întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea anexei I la Decizia 2011/278.**
- 3) Examinarea celei de a cincea întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 10 alineatul (9) primul paragraf din Decizia 2011/278.**
- 4) Articolul 4 din Decizia 2013/448/UE a Comisiei din 5 septembrie 2013 privind măsurile naționale de punere în aplicare pentru alocarea tranzitorie cu titlu gratuit a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și anexa II la aceasta sunt nevalide.**
- 5) Efectele declarării nevalidității articolului 4 din Decizia 2013/448 și a anexei II la aceasta sunt limitate în timp astfel încât, pe de o parte, această declarație să nu producă efecte decât la încheierea unei perioade de zece luni începând de la data pronunțării Hotărârii din 28 aprilie 2016, Borealis Polyolefine și alții (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 și C-391/14-C-393/14, EU:C:2016:311), pentru a permite Comisiei Europene să procedeze la adoptarea măsurilor necesare și, pe de altă parte, măsurile adoptate până la această încheiere în temeiul dispozițiilor invalidate să nu poată fi repuse în discuție.**

Semnături